

Дашевська Ю.С. студентка гр. 073м-20з-1 ІДУ

Науковий керівник: Сергієнко Е.О., к. держ. упр, доц., доцент кафедри прикладної економіки, підприємництва та публічного управління

(Національний технічний університет "Дніпровська політехніка", м. Дніпро, Україна)

ПРІОРИТЕТНІ ЦІННОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

Успіхи у перебудові системи управління суспільством в значній мірі залежать від кадрового персоналу публічних служб, представники якого мають зрозуміти і внутрішньо прийняти нову модель демократичного врядування, стати агентами змін. У своїй діяльності особи керуються цінностями, а значить вітчизняні службовці не перетворюються на управлінців нової генерації, якщо залишатимуться прихильниками старих управлінських парадигм. Тому теоретичне обґрунтування аксіологічних передумов ефективного реформування публічної служби, ретельне вивчення ціннісних орієнтацій посадових осіб органів державних служб та місцевого самоврядування, пошук шляхів демократизації та етизації світогляду чиновників як передумови їхньої належної професійної діяльності, є важливим завданням сучасної науки в Україні [1].

М. Рокич трактував цінності як усталене переконання в тому, що «...певний спосіб поведінки або кінцева мета існування має потенційне значення з особистого або соціального погляду, на відміну від протилежного або зворотнього способу поведінки, чи кінцевої мети існування...»[2, с. 15].

Саме цінності, що розділяються органами управління в процесі спільної діяльності з громадянами і на основі яких виробляються норми поведінки в державі, відображають неповторність, індивідуальність даної країни, і є ядром державної культури. Отже, адаптована до умов публічного управління сукупність суспільних цінностей та уявлень, що є похідними від усвідомлення місії публічного управління, базуються на орієнтації всієї діяльності на громадянина, зумовлюють здатність персоналу до змін і перетворення органу управління в «підприємство» з надання якісних послуг населенню [3, с. 70].

Законодавчо окреслено ціннісні засади публічної служби в Україні у Законі України «Про державну службу» у вигляді принципів державної служби: верховенства права, законності, професіоналізму, патріотизму, доброчесності, ефективності, забезпечення рівного доступу до державної служби, політичної неупередженості, прозорості, стабільності [4].

Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» задає ціннісні орієнтири діяльності органів місцевого самоврядування: служіння територіальній громаді; поєднання місцевих і державних інтересів; верховенства права, демократизму і законності; гуманізму і соціальної справедливості; гласності; пріоритету прав та свобод людини і громадянина; рівних можливостей доступу громадян до служби в органах місцевого самоврядування з урахуванням їх ділових якостей та професійної підготовки; професіоналізму, компетентності ініціативності, чесності, відданості справі; підконтрольності, підзвітності, персональної відповідальності за порушення дисципліни і неналежне виконання службових обов'язків; дотримання прав місцевого самоврядування; правової і соціальної захищеності посадових осіб місцевого самоврядування; захисту інтересів відповідної територіальної громади; фінансового та матеріально-технічного забезпечення служби за рахунок коштів місцевого бюджету; самостійності кадрової політики в територіальній громаді [5].

У «Загальних правилах етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування» зазначено, що «основною метою діяльності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування є служіння народу України та територіальній громаді, охорона та сприяння реалізації прав, свобод і законних

інтересів людини і громадян» [6]. Крім того засади етичної поведінки регламентує розділ VI Закону України «Про запобігання корупції» [7].

Складність і неоднозначність процесів, які відбуваються в Україні, зумовлюють важливість для державно-управлінської діяльності пошуку чинників і резервів стабілізації та поступального розвитку суспільства. За цих умов актуальним стає звернення до політико-культурних і соціально-психологічних цінностей, які є специфічним чинником розвитку публічного управління в Україні і на загальносуспільному та індивідуальному рівнях здатні сприяти тенденціям, що консолідують суспільство, становленню взаєморозуміння і громадської злагоди.

Отже, дослідження цінностей публічного управління залишається надзвичайно актуальним завданням, особливо в умовах України, де цим критеріям ще потрібно утвердитись з метою приведення системи публічного управління у відповідність з демократичними нормами і процедурами. Недостатня увага до впровадження цінностей у практику вітчизняного публічного управління спричиняє невисокий рівень довіри населення до державно-управлінських структур. Тому інтереси розвитку українського суспільства, завдання прискорення демократичних процесів потребують удосконалення системи публічного управління в Україні на основі реалізації демократичних ціннісних критеріїв, що визначає необхідність їх ретельного теоретичного дослідження та аналізу практики їх впровадження в діяльності державно-управлінських структур розвинених демократичних країн світу.

Перелік посилань

1. Пятківський Р.О. Цінності публічної служби: правове закріплення та сприйняття публічними службовцями в Україні / Р.О.Пятківський // Актуальні проблеми державного управління. – 2021. – Том 1. – № 59. DOI: <https://doi.org/10.34213/ap.21.01.14>

2. Радченко О. В. Ціннісна система суспільства як механізм демократичного державотворення : монографія / Олександр Радченко – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2009. – 380 с.

3. Шаров Ю. П. Організаційна культура муніципального управління: основи формування : монографія / Ю. П. Шаров, Е. О. Сергієнко ; за наук. ред. Ю. П. Шарова. – Д. : ДРІДУ НАДУ : ПП Федорченко О. О. – 2012. – 120 с.

4. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. No 889-VIII. Дата оновлення: 06.03.2021. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.

5. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. No 2493-III. Дата оновлення: 15.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>

6. Про затвердження «Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування» : наказ Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 р. No 158. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16>.

7. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. No 1700-VII. Дата оновлення: 11.04.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 19.03.2021).

8. Ребкало В. А. Ціннісні пріоритети державного управління в Україні: Конспект лекцій / В. А. Ребкало, В. М. Козаков, В. А. Шахов та ін.; За заг. ред. О. Ю. Оболенського, С. В. Сьоміна, А. О. Чемериса, В. А. Ребкала, В. М. Козакова, С. В. Загороднюка, О. Л. Приходько, Л. О. Воронько. – К. : Вид-во НАДУ, 2007. – 48 с.